MIN FARBROR TJURFÄKTAREN

MIN FARBROR TJURFÄKTAREN

Andres Laszlo Sr.

Översättning och adaptation av Andres Laszlo Jr.

Copyright © 2020 Andres Laszlo Jr.

I

Mullret av ett plan som närmade sig landningsbana på *Barajas,* Madrids närliggande flygplats, väckte Pepote. Han satte sig upp, fortfarande sömnig, drog sitt ovårdade hår ur pannan, gnuggade sig i ögonen och reste sig upp från den smala bänk som tjänstgjorde som hans säng.

Dagsljuset trängde in genom springorna i väggarna och bekräftade att det var morgon. Han sträckte sig efter den rostiga väckarklocka som stod på hyllan. Det gamla uret hade inte gett ett ljud ifrån sig på många år, om inte våldsamt skakad, och dess enda visare pekade på en sedan länge svunnen tid.

Medan pojken tittade i riktning mot där bullret från flygplanspropellrarna gradvis höll på att dö bort, flyttade han väckarklockans tunna visare så att den pekade på nio. Han drog på sig byxorna och stoppade fötterna i skorna, sedan började han ta itu med sina dagliga sysslor.

Han tog mjölkbägaren från dess gamla rostiga krok på väggen, avlägsnade locket och luktade misstänksamt. Han ångrade omedelbart sin nyfikenhet och med en grimas satte han tillbaka locket och hängde tillbaka bägaren.

Han var just på väg att lämna det lilla rucklet där han bodde när han, som så ofta förut, insåg att han inte hade några pengar.

Smidigt och ljudlöst, men dock utan framgång, sökte han igenom fickorna på farbroderns jacka och byxa som låg på en stol. Han kikade runt i halvmörkret och – till sist, efter att ha känt med händerna under den hoprullade filt som fungerade som kudde åt hans farbror – tvingades han med ett nedslaget utseendet att erkänna sig besegrad.

Ännu en gång tog han ner mjölkkannan och han öppnade dörren. Det började regna. Hans ansikte lyste upp. Pepote älskade regn och vatten lika mycket som hans farbror avskydde och fruktade det, och den här gången var det ännu mer välkommet än vanligt, eftersom regn vid denna tid på året var utomordentligt sällsynt i Madrid.

Snart kunde han höra hur vattnet började forsa i det dike som en gång för länge sedan måste ha grävts ut uppe längs den förhöjning mot vilken hans hem lutade sig. Diket fungerade som en gräns mellan deras lilla markbit och det stora området ovanför, populärt kallat "slottsparken" och som i ett avlägset förflutet sades ha tjänat som lager för byggmaterial.

Han sköljde ur mjölkkannan och skulle just börja tvätta sig i regnet när han plötsligt upptäckte att en liten vattenådra börjat sippra ut genom dikesväggen - ett minne av Pepotes senaste försök till vattenreglering - och nu slingrade sig ned mot honom.

Pepote började samla ihop stenar och annat bråte och sedan – även om både ofta och allvarsamt instruerad att inte göra så – klättrade han upp till diket, för att där blockera vattnets flöde. Sedan utvidgade han läckaget i diket. Hans regleringsåtgärder belönades omedelbart; utflödet svällde dramatiskt och vattnet forsade snart nerför branten.

Sedan sprang han tillbaka in i huset för att återvända ut en minut eller så senare, nu med en gammal kökskniv, två träbitar

som en gång format del av väggarna, en träslev samt lite annat bråte. På praktiskt taget ingen tid alls förvandlades allt detta till ett vattenhjul som glatt snurrade runt en axel som förankrats mellan några stenar på varje sida av det snabbt växande vattenflödet.

Snart började regnet hälla ner ännu kraftigare än tidigare, mycket kraftigare faktiskt, och Pepote beslutade sig för att inte spendera mer tid på att beundra sin konstruktion. Istället tog han upp kannan och han skyndade sig iväg mot raden av hus ett par hundra meter därifrån; mot bageriet, mejeriet och de obehagliga uppgifter som han visste nu låg framför honom.

*

Bagaren satt längst bak i sin butik, fördjupad i en morgontidnings fotbollsnyheter, medan hans fru förnöjt tittade på hur regnet sköljde nedför butiksfönstret. Så fort hon såg pojken vände hon sig mot sin man och ropade ilsket, "Kan du tro det! Att suputen har ha en sådan fräckhet!"

"Vaddå? "

"Att han har mage att skicka ut pojken i ösregnet!"

"Vem pratar du om?"

"Vem tror du? Den late drinkaren, så klart! Vem annars? Titta bara hur den lille stackaren springer!"

För ett ögonblick sökte bagaren med tårna efter sina tofflor, men något i tidningen måste ha fångat hans intresse, eftersom han i stället åter vände sin uppmärksamhet mot denna.

*

Pepote sprang som om jagad av djävulen själv genom regnet som nu förvandlats till ett strömmande skyfall och hans tunna jacka gav honom inget skydd alls.

Bagarens fru tryckte till en fet fluga med spetsen på sin sjal och tog upp sin position bakom disken.

Pojken brast in i bageriet, andfådd, och sa med hög röst, "God morgon!" Han sniffade så upp en droppe vatten som rann nedför hans näsa och sa lite generat - eftersom han var medveten om att vattnet som droppade från hans kläder var på väg att skapa en liten pöl runt hans fötter – "två små bröd, tack."

"Är det allt?" frågade kvinnan, orörlig som en skulptur och med armarna hängandes längs sidorna.

"Det är allt," svarade pojken, som om förvånad över frågan. Sen, efter en liten paus, korrigerade han sig själv, "Eller, kanske bara en."

Armen av bagarens fru började förflytta sig framåt mot pojken och när hon så öppnade sin hand för att visa flatan fanns det inte längre något som helst tvivel om gestens betydelse.

Hennes make, när han märkte vad som pågick, försvann snabbt ner mot butikens bakre del.

"Jag har inte några pengar just nu, så jag kommer och betalar i morgon," svarade han, generad.

"Så, du kommer och betala i morgon, eh?!" röt bagarens hustru. "Jag är rädd att det helt enkelt inte är bra nog! Berätta för din farbror, den late suputen, den oanständige skurken, att det finns en gräns för allting. Om det inte vore så att jag alltid håller mig borta från allt som har med skvaller att göra, skulle vi ha rapporterat honom för länge sen."

Pojken böjde sitt huvud, varvid han, förskräckt, upptäckte att en enorm vattenpöl nu bildats runt hans fötter. *Vad kommer att*

hända när hon upptäcker den? undrade han tyst, medan han långsamt backade mot utgången.

"Jag borde egentligen ha talat med min svåger för länge sedan," fortsatte bagarens fru, "han är polis, och..."

"Jag är rädd att jag måste göra några andra ärenden." ropade pojken från dörren, innan han stängde dörren bakom sig. "Adjö då, frun!"

Smygande läng husväggarna för att undvika det värsta av regnet fortsatte han mot nästa butik, vilket var mejeriet.

Ägaren - gammal, rynkig och med en stor mustasch – höll med stor möda på att fösa en tank full med mjölk från ett hörn i butiken till ett annan, och han besvarade inte ens hälsningen från den dyblöte kunden som helt plötsligt rusat in från ösregnet. Långsamt och målmedvetet avslutade han sitt projekt, sedan rensade han händerna på förklädet, innan han ställde sig bakom sin disk. "Och vad kan jag göra för er, *Señor*?"

"En liten flaska mjölk, tack," svarade pojken, medan han placerade kannan på disken.

Mejeristen tvekade ett ögonblick men sedan tog han upp kannan, och efter att ha granskat den, hällde han mjölk i den. "En och sextio," sa han med låg röst, medan han satte tillbaka locket.

Pojken verkade ha förberett sig, eftersom han snabbt svarade: "Jag kommer att ha pengarna i morgon. Det verkar som om jag inte har fått med mig några just nu för tillfället."

"Jag accepterar obligationer, aktier, utländsk valuta, ädelmetaller eller ädelstenar som betalning," sa mejeristen, utan att visa något som helst tecken att han inte vara fullkomligt allvarlig.

Pojken, som inte förstått speciellt mycket av allt detta, stod där frågande, tittande på mitten av den stora mustaschen.

Så ställde mejeristen till sist frågan de båda från början hade vetat skulle komma, "Vem är mjölken för?"

"Mig," svarade pojken, "den är för mig."

"Jaså, ja i så fall så är det ju annorlunda. Drick upp."

"Jag skulle hellre vilja dricka den hemma."

"Och varför skulle du hellre vilja göra det?" frågade mejeristen.

"Det är bara det att jag..." började pojken, "Jag..."

"Det är bara det att du vill ge honom hans frukost! Den uslingen! Den totalt värdelöse förloraren! Inte sant?" utbrast mannen. "Inga pengar, ingen mjölk! Och den här gången menar jag det verkligen! Jag tar också några glas vin då och då, men jag är fortfarande man nog att förtjäna mitt uppehälle. Tidigt på morgonen är jag här för att rengöra butiken medan din farbror fortfarande drullar runt längs gatorna, stapplande omkring och stinkande berusad."

"Du förstår, han blir sjuk på natten om han inte dricker, det är hans reumatism."

"Ha! Det var en bra en! Reumatism! Låt fan ta honom! I slutet vet vi alla att det är precis vad som kommer att hända."

Pojken sade ingenting.

"Jag gillar inte mjölk själv, men jag försöker likväl tjäna mitt uppehälle från att sälja den... och förresten så gillar jag inte vatten heller," tillade han, som en eftertanke, nu med huvudet nästan helt inuti kylen som han öppnat för att fylla på mjölk. "Men om du vill ha frukost, så kan du dricka upp hela behållaren. Och under askfatet finns det pengar: ta vad du behöver för bröd också."

"Nej, jag vill ha mjölken där hemma," svarade pojken, uppenbarligen utan att ha förstått att loppet var kört, "jag lämnade pengarna där."

"Det där är inte sant."

"Jo, det är det verkligen," sa pojken, utan att låta alltför övertygande.

"Okej, så gå tillbaka och hämta dem då; regnet börjar lätta och mjölken kommer inte att surna innan du kommer tillbaka."

"Okej…" sa pojken, allt medan han sneglade mot kannan på disken, "Jag kommer strax tillbaka."

Allt medan detta utspelade sig, det hade faktiskt nästan slutat regna, hade brevbäraren, genomblöt, kommit in genom dörren. Han skakade regnvatten av sin kappa, tappade ett brev, plockade upp det, gav ett annat brev till mejeristen, vinkade glatt mot pojken – "Ni har post," sa han - sedan fortsatte på sin runda.

En höna kikade ut bakom en buske, stirrade stint på brevbäraren, som om arg eller förolämpad och pickade sedan, som om distraherad, på en spik, förmodligen misstagandes den för en mask.

Pepote började vandra lite på måfå, han visste inte riktigt vad han skulle göra. Han var på dåligt humör eftersom dagen börjat dåligt.

Då nåddes han plötsligt av ett välbekant ljud; det var pojkar som lekte tjurfäktning på en inhägnad allmänning mellan området där Pepote bodde och en angränsande kåkstad. Pojkarna var alla äldre än honom själv och eftersom han inte riktigt kände för att leka, fortsatte han sin promenad.

Han hade nått ända till det sista huset i raden när en av pojkarna upptäckte honom och ropade, "Hallå där! Vill du tjäna lite pengar?"

"Klart jag vill," svarade han, "hur då?"

"Med horn," sa en av dem, en pojke med stora öron och massor av fräknar. "Vi har tjurfäktning och ingen vill vara tjuren."

"Och hur mycket betalar ni?"

"Mer än någon annan: tjugofem *centimos*."

"För vadå?" frågade Pepote.

"För varje stöt."

"Har ni ryttare?"

"Nej, bara *banderilleros."*

"Två par?" frågade Pepote.

"Tre."

"Okej!"

Pojkarna satte ett flätat tjurhuvud med två horn över Pepotes huvud och axlar. Han fick sin betalning för tio stötar i förskott, stoppade pengarna i fickan, och antog en aggressiv hållning. Han lutade sig framåt, krafsade med högerfoten i marken och tjurfäktning kunde börja.

Efter en stund kom solen fram och Pepote började snart känna allt mer obehag av att bära på det tunga tjurhuvudet och att springa i en framåtlutad position; hans rygg hade börjat värka och han började bli obehagligt varm. Då, när han just beslutat att be om en liten paus, insåg han att han redan tagit emot de tio dödsstötarna och därmed tjänat mer än vad mjölken kostade. Han tog av sig tjurhuvudet och överräckte det till den minste av pojkarna, samtidigt pekade han på träsvärdet som var insvept i ett rött skynke.

"Nu vill jag vara tjurfäktare."

"Okej…," sa den andre pojken, "och hur mycket betalar du?"

"Tjugofem *centimos*. Precis som ni betalade mig."

"Du måste skämta."

"Trettio då."

"Tut-tut," svarade pojken, och skakade på huvudet.

"Fyrtio."

"Nej."

"Hur mycket då?"

"En *peseta*."

"Det är inte rättvist, ni betalade ju mig bara tjugofem *centimos*."

"Det är eftersom du är så liten" förklarade pojken.

"Och... och så vadå?"

"Vet du inte skillnaden i pris mellan en kalv och en tjur?"

"Nej..." var Pepote tvungen att erkänna.

"Jag misstänkte det. Fråga din farbror och kom sen tillbaka i morgon, så kan vi prata om det."

Pepote skulle ha föredragit att fortsätta diskussionen, men han hade plötsligt kommit ihåg mjölken som väntade i mejeriet. Han visste inte om pojken hade rätt om det där med priset eller inte, men han var arg att han inte getts tillfälle att döda en enda tjur. *När jag växer upp och blir stor, då kommer det att bli annorlunda,* tänkte han.

Funderande över det där med priser på tjurar och kalvar, tog hans steg honom förbi en annan allmänning, den här med två fridfullt betade åsnor. Han stannade till för att observera dem; Pepote hade på senaste tiden uppmärksammat dem mycket mer än vad han normalt brukat göra. Han beslutade till sist att mjölken kunde vänta och att istället testa en idé som han burit runt på ett bra tag och han gick över mot ett av djuren.

Han tog av sig sin jacka och skakade den som en tjurfäktares skynke, alltmedan han behöll ett respektfullt avstånd mellan sig själv och åsnans imaginära, men icke desto mindre livsfarliga,

horn. *"Ole! Ole!"* ropade han åt djuret som om vore det en tjur och han själv en *torero*. *"Ole! Ole!"* ropade han igen, skakande sin utsträckta jacka. Åsnan tycktes inte ens uppmärksamma hans närvaro, och hur mycket Pepote än ansträngde sig så vägrade åsnan envist att provoceras till handling; den höjde inte ens på huvudet. Pojken gick då över för att undersöka om den andra åsnan kunde förmås att uppföra sig som en tjur; först på avstånd, men sedan allt närmare. Den här åsnan var lika envist likgiltig som den första och Pepote, i en sista akt av desperation, var på väg ner på knä framför vilddjuret i en dödsföraktande position när mullret av ett annat flygplan kunde höras, närmande sig flygplatsen. Pepote kände omedelbart igen planet, en Douglas från Air France, och han insåg att klockan måste var minst tio. Han krängde på sig sin jacka och sprang mot mejeriet, men när han rusade in i butiken fann han den tom. Han räknade upp pengarna högt och tydligt för att det skulle höras om någon var nära nog att lyssna, sedan tog and kannan från disken och började springa hemåt.

När han så kom runt det sista hörnet, och vek av mot rucklet som var hans hem, tvärstannade han vid den fruktansvärda synen. Området kring huset, som formade en liten fördjupning i marken, var helt täckt av vatten. Pepote, överväldigad av skuldkänslor, sprang skyndsamt upp till diket. Han avlägsnade de stenar och det grus han använt för att blockera vattenflödet, och i stället använde han materialet för att täppa igen avflödet. Sedan tog han av sig skorna och gick över till rucklet.

Det tog en stor ansträngning att tvinga upp dörren, som när den slutligen gick med på att öppnas, gjorde så endast genom att brytas av där gångjärnen fäste den vid huset. Den fallande dörren

träffade nästan Pepote och mjölken från kannan, som han tappat när han hoppade ur vägen, blandades med det grumliga vattnet.

När han så fortsatte in i huset var allt tyst, och det enda ljudet han kunde höra var hans farbrors ojämna och oregelbundna snarkningar. *Han drömmer om tjurfäktning,* tänkte Pepote. Flytande runt i rummet, där vattnet nu stod över Pepotes knän, var en mängd föremål; många av dem hade han aldrig sett förut, och en del av de saker han kände igen, hade han trott förlorade för länge sedan. Det första han bärgade var den gamla väckarklockan. Han flyttade visaren tillbaka till sin rätta position, skakade klockan våldsamt till dess att han till sist fick den att ge ifrån sig något som med lite god vilja skulle kunna beskrivas som ett ring-liknande ljud.

Sedan koncentrerade han sig på filten som täckte hans farbrors kropp upp till öronen; han drog lite lätt i den, i hopp om att hans farbror skulle vakna. Det enda resultatet var att denne vände sig om i sömnen och att resten av honom försvann under filten. Några missnöjda ljud hördes sedan, men de slutade snart och efter ett litet tag hördes inget annat än mer snarkning. Men, så småningom, efter att ha fortsatt att dra i filten och ropa "Jacinto!" allt högre, fick Pepote sin farbror att vakna.

När Jacinto så reste sig upp ur sängen, nådde hans reumatiska fötter vattnet. Han skrek till som om hade han klivit på glödheta kol och han formligen studsade tillbaka upp i sängen. Där uppifrån tittade han ut över det omgivande vattnet med skräckslagen förvåning.

"Det här... Var kommer allt det här ifrån?"

"Det har regnat mycket... Det..."

"När?" frågade Jacinto.

"Åh, ett bra tag, innan du vaknade."

"Jag hörde inget."

"Nä, men det är ju för att du sov."

"Och vad förväntar du att jag skall göra vid den här tiden av dagen? Kan en man inte ens få lite sömn i sitt eget hus?"

"Faktum är att... Sanningen att säga..."

"Sanningen är att du byggde ett annat vattenhjul?" föreslog Jacinto ilsket.

"Jag var ju tvungen att göra något."

"Jag var ju tvungen att göra något..." upprepade Jacinto. "Och inte för ett ögonblick tänkte du på att du kunde ha dränkt mig?"

Just då kom en av hans farbrors skor förbiflytande - drivandes iväg med vattnet som nu hade vänt och flödade ut igenom dörren istället för in - långsamt rörande sig mot öppningen där dörren tills alldeles nyligen stått.

"Inser du inte att förfärliga saker händer när man gör det första som faller en in?" utbrast Jacinto argt. "Har jag inte förklarat för dig hundra gånger att vatten är farligt! Livsfarligt! Har jag inte det? Det är svårt att förstå hur en pojke så stor som du kan vara så obetänksam! Om du inte slutar med de där dumheterna kommer du aldrig att växa upp till en ordentlig vuxen! Vad du förtjänar är för mig att lämna dig och sluta bry mig om dig!"

Under detta ovanliga utbrott hade Pepote lyckats lokalisera den andra skon och efter att ha tömt vattnet ur dem bägge, lämnade han under tystnad över dem till sin farbror, som ilsket ryckte dem ur hans händer, alltmedan han mumlade saker som Pepote inte försökte förstå.

Medan hans farbror, fortfarande stående på sängen, började klä på sig, förberedde Pepote honom en torr reträtt. Han välte ett stort bord uppochner och sköt den nu flytande trä-strukturen mot sängen. Det tog ett tag men så småningom trillade *pesetan* på

plats och farbrodern insåg sin brorsons avsikter. När han så till sist, efter övervunna tveksamheter och ljudliga protester, ställde sig i den improviserade båten, försökte han på intet sätt dölja sin väl motiverad fruktan för det omgivande vattnet.

Pojken räckte honom ett gammalt paraply med vässad spets som han så använde - än som paddel än som balanspåle och än som båt-krok - under den otrygga passagen över det vatten som skilde honom från torra land. När han slutligen nådde stranden, hoppade Jacinto ur den provisoriska båten med mycket större entusiasm och vighet än vad han visat när han gått ombord. Så snart han hoppat iland, skyndade han sig att lägga ett säkert avstånd mellan sig själv och vattnet.

Medan hans farbror vred vattnet ur den nedre delen av sin jacka, gick Pepote att sätta på sig sina egna skor som stod kvar bredvid dammen som nu snabbt höll på att tömmas.

*

Jacintos ögon föll plötsligt på ett brev som trätts över en spik, på stammen av ett träd rakt under en stor gren: deras brevlåda. Han gick lite närmare, granskade kuvertet, fann att det faktiskt var adresserat till honom, och med rynkade ögonbryn började han läsa dess innehåll.

Brevet, som sänts tre dagar tidigare, var från arrangören av en komisk tjurfäktning – en *charlotada* - och det bekräftade vad arrangören påstod att de kommit överens om muntligen: att Jacinto skulle uppträda som *torero,* som tjurfäktare, i tillställningen som skulle hållas samma kväll mot ett arvode av ett tusen fem hundra *pesetas*. Han ombads att anlända senast klockan nio på kvällen. Under alltihop fanns en signatur som

Jacinto kände igen från sin tid som tjurfäktare. Han lade tillbaka brevet i sitt kuvert, och efter att ha reflekterat en stund, knycklade han ihop det till en boll som han sedan kastade över axeln.

Pepote, som nu hade nått sin farbrors sida, var glad att något i brevet tycktes ha tagit bort hans farbrors tankar från vad som just utspelat sig. "Från socialvården?"

"Nej, en impressario."

"Hade det något frimärke?"

"Hur ska jag veta det?"

"Vad vill han?"

"Han vill göra en idiot av mig," svarade Jacinto ilsket, och började gå.

Pojken böjde sig ned för att plocka upp det hopskrynklade brevet, slätade ut det, stoppade det i fickan, och efter en kort sprint kom han ikapp sin farbror.

Efter en avsevärd omväg – de gick liksom i en halvcirkel för att undvika de lokala butiksinnehavarna - nådde de spårvagnshållplatsen. Pepote låtsades att han inte kände igen människorna de mötte och han hälsade inte på någon av hans många bekanta och vänner. Han var rädd att de inte skulle hälsa tillbaka, eftersom han åtföljdes av sin farbror; de nådde spårvagnshållplatsen utan att ha utväxlat ett enda ord. Där fick de vänta ett bra tag, innan en spårvagn med tillräckligt många människor hängande från dess sida anlände; endast på så sätt garanterades de en gratis resa hela vägen till *Ventas*.

Det öppna området som omgav tjurfäktningsarenan låg helt öde, men en enda blick var tillräckligt för att berätta att de funnit guld. Dagen innan hade där varit en viktig tjurfäktning och publiken hade lämnat en generös och ostörd mängd cigarettfimpar efter sig; de började omedelbart arbeta.

Pojken plockade cigarettfimparna med sina händer, medan Jacinto, med fantastisk precision, använde det utslitna och vässade gamla paraplyet att spetsa dem. Deras fickor putade innan de hade avverkat en bråkdel av den öppna platsen.

Under deras arbete hade pojken snart förlorat kontakt med sin farbror, och när han så småningom hittade honom, stod denne framför en affisch intill tjurfäktningsarenans huvudentré. Hans farbror, uppenbarligen chockerad, stirrade på affischen.

Affischen, illustrerad och i full färg, informerade om kvällens program. I stora versaler stod Jacintos namn som *toreron*. "Vad tror de att de håller på med?" var de hesa ord som slutligen lyckades kravla sig ur Jacintos mun. Minst ett halvdussin gånger läste han sitt namn, allt medan han rullade ett par fimpar i tidningspapper, utan att ens titta på pojken. Sedan gned han, utan framgång, några tändstickor mot tändsticksaskens plån, utan att inse att asken var fuktig från att ha legat i fickan på hans blöta jacka.

Pojken, som fortfarande kände sig lite ångerfull över vad som hade utspelat sig tidigare, pekade tyst på bröstfickan på sin farbrors jacka. Från att tidigare ha sökt efter pengar visste han att denna innehöll några torra tändstickor.

Utan ett ord grävde Jacinto runt i bröstfickan, fann en torr tändsticka och gned den mot arenans murbruksvägg. Han tände sin cigarett och andades in, sedan tittade på den sakta förkolnande tändstickan medans den förkolnade, anklagande, innan han andades ut röken.

Pepote skulle ha återvänt till vad han hållit på med, hade hans farbrors skarpa kommando inte stoppade honom, "Låt oss se till att komma härifrån.